

Remissvar – Ökad kvalitet hos Samhall och flera vägar till skyddat arbete, SOU 2025:29

Sveriges Arbetsterapeuter har tagit del av promemorian *Ökad kvalitet hos Samhall och flera vägar till skyddat arbete, SOU 2025:29*.

Sveriges Arbetsterapeuter organiserar den absoluta majoriteten arbetsterapeuter i yrkesverksam ålder i Sverige. Vi tillvaratar arbetsterapeutens yrkesmässiga och fackliga intressen. Med en hög representativitet kan vi som organisation föra arbetsterapins och arbetsterapeuters talan i Sverige och internationellt.

Sveriges Arbetsterapeuter tillstyrker huvuddelen av utredningens förslag och välkomnar ambitionen att höja kvaliteten i Samhalls verksamhet så att fler ska få det stöd de behöver i att få ett meningsfullt arbete. Givet den sannolika ökningen av antalet personer som behöver skyddat arbete är det högst angeläget att grunduppdraget för Samhall förändras och blir mer träffsäkert.

Däremot ser Sveriges Arbetsterapeuter utmaningar med förslagen i de delar som rör Arbetsförmedlingens organisation och funktionssätt. Förslaget att Arbetsförmedlingen ska följa upp handlägningsprocessen och arbetet med arbetsplatsförlagda insatser för arbetssökande med funktionsnedsättning är välkommet, men vi ser att det kräver stora förändringar på Arbetsförmedlingen för att kunna genomföras.

Utredningen konstaterar att tre fjärdedelar av arbetsförmedlarna ser brister i den egna myndighetens arbete med att planera, samordna och genomföra insatser för personer med funktionsnedsättning. Detta stämmer med de resultat Sveriges Arbetsterapeuter har fått i enkäter med våra medlemmar på Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingens nuvarande ärendebaserade arbetssätt, där olika personer kan komma att hantera samma ärende, passar illa för personer med funktionsnedsättning.

Vi kan liksom utredningen konstatera att antalet specialister inom arbetslivs-inriktad rehabilitering har minskat avsevärt på Arbetsförmedlingen de senaste tio åren. Det gäller inte minst arbetsterapeuter, vars kärnkompetens just är att bedöma arbetsförmåga, initiera personcentrerat stöd och föreslå anpassningar för att möjliggöra arbete. Vi ser denna minskning som starkt bidragande till de otillräckliga möjligheterna att möta behoven hos personer med funktionsnedsättning.

Sveriges Arbetsterapeuter vill också framhålla vikten av att se frågan i ett större sammanhang. Arbetet med att stödja personer med funktionsnedsättning handlar

inte bara om Samhall och Arbetsförmedlingen. Även kommuner och andra aktörer har en viktig roll i det arbetet. Utredningen föreslår en ny form av skyddat arbete hos idéburna organisationer, vilket vi välkomnar. Att samverka med olika aktörer fungerar behöver dock säkerställas för att inte enskilda individer ska falla mellan stolarna. Vi kan konstatera att arbetsterapeuters kompetens behövs inom såväl Samhall och på Arbetsförmedlingen som i kommunerna och hos idéburna organisationer.

Sammanfattningsvis välkomnar Sveriges Arbetsterapeuter utredningens förslag, men ser att regeringen behöver koppla dessa med krav på förändringar hos Arbetsförmedlingen.

Ida Kåhlin
Förbundsordförande